

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Aforistiske udkast

Citation: Kierkegaard, Søren: "Aforistiske udkast", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011, s. 1r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p261-txt-shoot-id1918a853-0e5b-4b96-ba67-9076977ef73b.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

P261:261:1

Hopsasa det Ekstatiske – at nyse –. Vor systematiske Udviklings Alvor forbyder det ligesom det forbydes under Gevær. jeg tillader mig det desuagtet ligesom og at hoste og kort sagt alle secernationes et quidem sensu metaphysico

ikke et Trækplaster. Det er netop dette uhyre Frie, at jeg snart synes jeg vilde skrive en Foliant, snart at jeg var stummere end Fisken – det mandige og mandlige Skræv, hvori det egl. Humoristiske ligger, som Fruentimmer derfor aldrig kan forstaae, fordi det gaer over Skrevet.

P261:261:2

Den Kritik har Fanden skabt – vi tilbede alle med Fornøjelse den ubekjendte Guddom, men neppe vil han aabenbare sig førend vi have meget at udsætte.

P261:261:3

Jeg læste den under mit første Ophold i Gilleleie; jeg pleiede at anvende den meste Tid af mine Vandringer der i en Skov, jeg læste den høit for Dyrene, høiere talte jeg end Fuglene sang, og de forstode mig ikke; hvad kunde da være naturligere, end at jeg kom til at tænke paa mit sidste landlige Ophold, hvor jeg ikke behøvede at vandre ud for at undgaae Misforstaaelse og idetmindste sikkre mig Ikkeforstaaelse, og det er allerede meget, – og man fristes virkelig til at etablere et Slags Frimurerie, fordi man overhovedet maa ansee det for en Lykke, at Folk totalt ikke forstaae Een.

P261:262:1

Høiærværdige

Jeg gik i Eftermiddag Kl. 6 ud at spadsere

Stat op Kjære drag dine Støvler paa og bedæk Dig fra neden af med Læder, og vandre ud fra Dit Hjem og dit fædrene Stade og vær en liden Stund Udlænding i Reitzels Boutik Og han drog sine Støvler paa nedenfra og var fremmed fra sit Hjem, og han sagde dersom Kjære jeg haver fundet Naade for dine Øine

P261:262:2

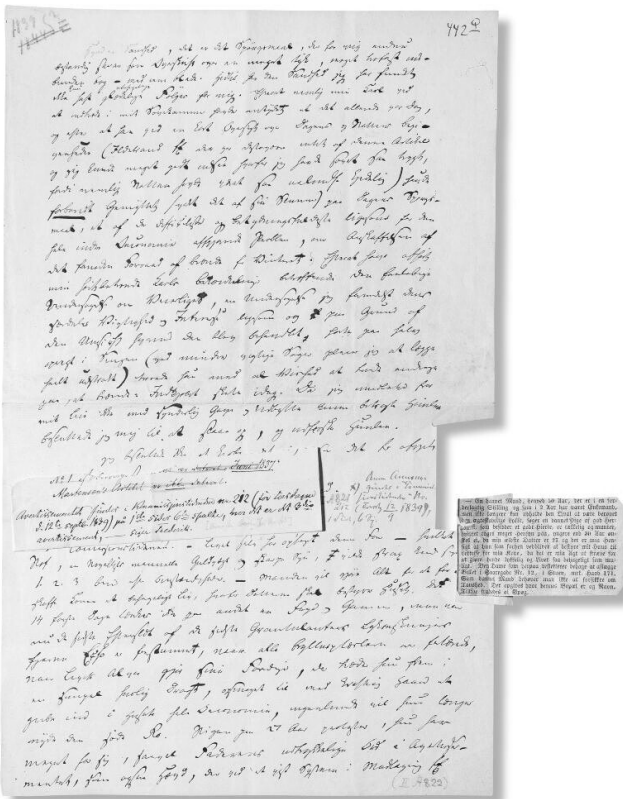
min Stiil non solum claudicatsom Jødernes Stamfader, sed omnino prorsus judaizat.

verte

P261:262:3

jeg lider ikke blot tantalisk, ikke blot at jeg er hvert Øieblik vandsmægtende, men i samme Øieblik næsten overmæt

P261:263:1

22. Papir 263:1-3, bl. [1r] med indklæbet annonce (Papir 263:2)
 Hvad er Sandhed, det er det Spørgsmaal, der for mig endnu bestandig staaer som Overskrift over en meget tyk, meget trofast indbunden Bog – med rene Blade. Hidtil har den Sandhed jeg har fundet ikke kun haft glædelige ubehagelige Følger for mig. Efterat nemlig min Karl ved at indtræde i mit Sovekammer havde antydet at det allerede var Dag, og efter at han ved en kort Oversigt over Dagens og Nattens Begivenheder (Ildebrand fE der var destoværre intet af denne Artikel og jeg kunde meget godt indsee hvorfor jeg havde sovet saa trygt, fordi nemlig Natten havde været saa ualmdl. kjedelig) havde forberedt Gemyttet (vakt det af sin Slummer) paa Dagens Spørgsmaal, et af de difficiliste og betydningsfuldeste ligesom for den hele indre Oeconomie afgjørende

Problem, om Anskaffelsen af det fornødne Forraad af Brænde for Vinteret. Efterat have afhørt min høitbetroede Karls Betænkninger betræffende den foreløbige Undersøgelse om Veierliget, en Undersøgelse jeg formedelst dens særdeles Vigtighed og Interesse ligesom og paa Grund af den Umsicht hvormed den blev behandlet hørte paa halv opreist i Sengen (ved mindre vigtige Sager pleier jeg at ligge heelt udstrakt) troede han med al Vished at turde andrage paa, at Brænde-Indkjøbet skete idag. Da jeg imidlertid fra mit Leie ikke med synderlig Gavn og Udbytte kunne betragte Himlen besluttede jeg mig til at staae op, og udforske Himlen.

jeg besluttede ikke at købe det jeg ansaa det for afgjort at det blev Regn.

Jeg gik ud at spadsere og blev dyng vaad.

P261:263:2

- En dannet Mand, henved 50 Aar, der er i en fordeelig Stilling og som i 2 Aar har været Enkemand, men ikke længere kan udholde den Qval at være berøvet den ægteskabelige Lykke, søger en dannet Pige af god Herkomst, som besidder et godt Hierte, er takkelig og munter, hvilket tages meget Hensyn paa, yngre end 30 Aar ønskes ei, da min ældste Datter er 27 og det er min Hensigt at hun som forhen vedbliver at bestyre mit Huus til Lettelse for min Kone, da det er min Agt at stræbe for at gjøre hende lykkelig og Livet saa behageligt som muligt. Den Dame som herpaa reflekterer behage at aflægge Billet i Snaregade Nr. 12, i Stuen, mrk. Haab 171. Som dannet Mand behøver man ikke at forsikkre om Taushed. Der opgives hvor dennes Bopæl er og Navn. Tillige frabedes al Spøg.

P261:263:3

Torsdagen d. 12 Sept:

Comissionstidenen. - Livet selv har optaget denne Form - hvilket Stof, en Novellists manuelle Guldvægt og skarpe Syn, vilde strax kunde sige 1. 2. 3 Bind efter Omstændighederne. - Manden vil gjøre Alt for at forskaffe Konen et behageligt Liv, hvorfor Datteren skal bestyre Huset. De 14 første Dage tænkes ikke paa andet en[d] Fryd og Gam[m]en, men naar nu de sidste Efterslæt af de sidste Gratulanter Lykønskningers fjerne Echo er forstummet, naar alle Bryllupstærterne ere fortærede, naar Livets Alvor gjør sine Fordringer, da træder hun frem i en simpel huslig Dragt, opsmøget til med kraftig Haand at gribe ind i Husets hele Oeconomie, ingenlunde vil hun længer nyde den søde Ro. Pigen paa 27 Aar protesterer, hun har meget for sig, saavel Faderens udtrykkelige Ord i Avertissementet, som ogsaa Hævd, der ved et vist System i Madlavning fE har draget og fængslet alle til

hende. Konen paa de 30 gjør sine moderlige Rettigheder gjeldende, sin hustruelige Indflydelse i mangan stille Time. Manden søger at berolige Striden men da det ikke lykkes søger han at glemme den. Her er vi nu paa det Punkt, hvor der gaae to Veie, den ene fører ind paa Folke-Bladets Enemærker («Manden gaaer paa Kroen og forfalder mere og mere, med mindre han først sætter sine Penge overstyr og derpaa spiller i Lotteriet og saa forfalder. Moralen bliver, at man hverken skal frie i Adresseavisen ell i Comiss[i]onstidene men i Folke-Bladet) den anden Vei forsvinder i Hverdags-Historiernes Assistents-Betragtninger. O Du salige digteriske frie Svæven over sin Gjenstand, jeg seer ikke blot to Veie, men disse Veie forflere sig i det Uendelige, O men kun for en Tid kan [man] glæde sig ved denne Frihed, det veed jeg om just ikke af min egen Erfaring saa af alle de poetiske og novellistiske Heltes jeg har bragt til Verden. Denne Episode kan med stort Held blive staaende det er i fransk Mønster. Om mer bemeldte Mand har flere Børn ell. ei derom findes intet bestemt i Programmet, men her kan da den digteriske Skaben træde i Virksomhed, uden at gjøre sig skyldig i noget Ansvar hverken mod hans Charakter (hvis det fE var naturlige Børn thi vor Moral liquiderer) ell. med H: t: deres fremtidig[e] Forsørgelse; thi [det] sørger vi jo for i Novellen. Heraf lader sig combinere i det Uendelige, jeg vil ikke opholde mig ved slige Tilfælde som altfor meget overskride Hverdagshistoriens Omfang som fE hvis merbemeldte Ægtemand havde en uægte Datter, der fE var 31 Aar og altsaa 1 Aar ældre end hendes Sted-Sted-Moder og 4 Aar ældre end hendes ældste Søster, hvis hun nu pludselig traadte op som en deus ex machina fra et Sted hvor hun havde levet glemmede Verden og glemt, vi vil ikke opholde os derved fordi Manden (Embedsmanden, hvis saa store Ulykker indtraf) øjeblikkelig maatte forfalde ell. (efter den anden Methode) netop fordi Ulykken var saa stor ogsaa des hurtigere finde Hvile, og vi vil paa ingen Maade saaledes give Slip paa vor Embedsmand, men have langt flere Spænd med ham.

Naar man nu tænker paa den gavnlige Side en saadan Novelle kunde have derved at den bidrog til at gjøre hiin søgende Embedsmand[s] Længsel og Attraae endnu mere bekjendt, og derved tilveiebringe en endnu større Sandsynlighed for at en Mangfoldighed af Billetter vilde strømme til Snaregaden N° 12, og saaledes Poesien ikke bringe bort fra Virkeligheden men til Virkeligheden (til Snaregaden N° 12, i Armene paa den søgende Embedsmand o: s: v:) føier man hertil hvilke Fordele deraf kunne flyde for Digteren, at han hvis Embedsmandens Forhaabninger bleve kronede med et lykkeligt Udfald, kunne med fuldkommen Sikkerhed belave sig til et antageligt og velsmagende Middagsmaaltid paa Bryllupsdagen, ja endog turde regne paa en apparte Ret, og et kjelent Øiekast af den nu lykkelig[e] Kone, betænke vi nu at foruden denne apparte Fortjeneste han med stor Sikkerhed ved denne Novelle som ved enhver anden kan regne paa at den vil forflere sig, kan sige ligesom Tobias Procurator, at det skulde være en daarlig Jurist der ikke af een Proces skabte 10, thi et Ægteskab ender jo dog altid en Novelle med, og som en Følge

deraf i Gjennemsnit ogsaa med Børn, og det er kun meget rige Digtere der ikke saaledes i deres Værker tænke paa Efterslægten (af deres Værker), men i ethvert Tilfælde en blot nogenlunde fuldstændig ingenlunde talrig novellistisk Huusholdning vil for et vel øvet poetisk Blik meget let lade sig ved den det Hele iboende poetiske Kraft sønderhugget constituere et Hele, og jeg har den Ære at kjende en Forfatter, der har ladet sig tilslive 14 forskjellige Forstørrelsesglas, med N° 1 overskuer han de almindelige msklige Forhold, der kan indtræde iblandt de opfangne Individuer, naar han nu drager et *Par* andre frem og gjør dem til Hovedpersoner, saa faaer jo strax hele Omgivelsen et andet Udseende, dette er ved Hjælp af N° 2 der allerede trækker saa stærk, at det trækker den 27 aarig[e] Datter frem endog med Tilsidesættelse af Embedsmanden, der mere og mere forsvinder, og medens man ved Hjælp af N° 7 er istand til at øine den 27 aarige Datters Børn kan man neppe skimte Embedsmanden i Baggrunden som et Klædeskab ell. andet Meubel, igjennem hvilket Aander pleie at forsvinde paa det kongelige Theater.

P261:263:4

Jeg læser med Een Hebraisk om Eftermidd., vil tage Een til om Formidd. og Een til at spadsere med og saaledes forarbeide en hebraisk Viden i lukkede Maskiner ligesom Deichmanns Chocolate